

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

LEPENBURG (SG_R3_BES_13)

SCHOTEN

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31/03/2017

LEESWIJZER

Op 31/03/2017 nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied “Iepenburg” de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)
indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);
2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)
indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;
3. Optie C - vrijwaren van bebouwing
indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

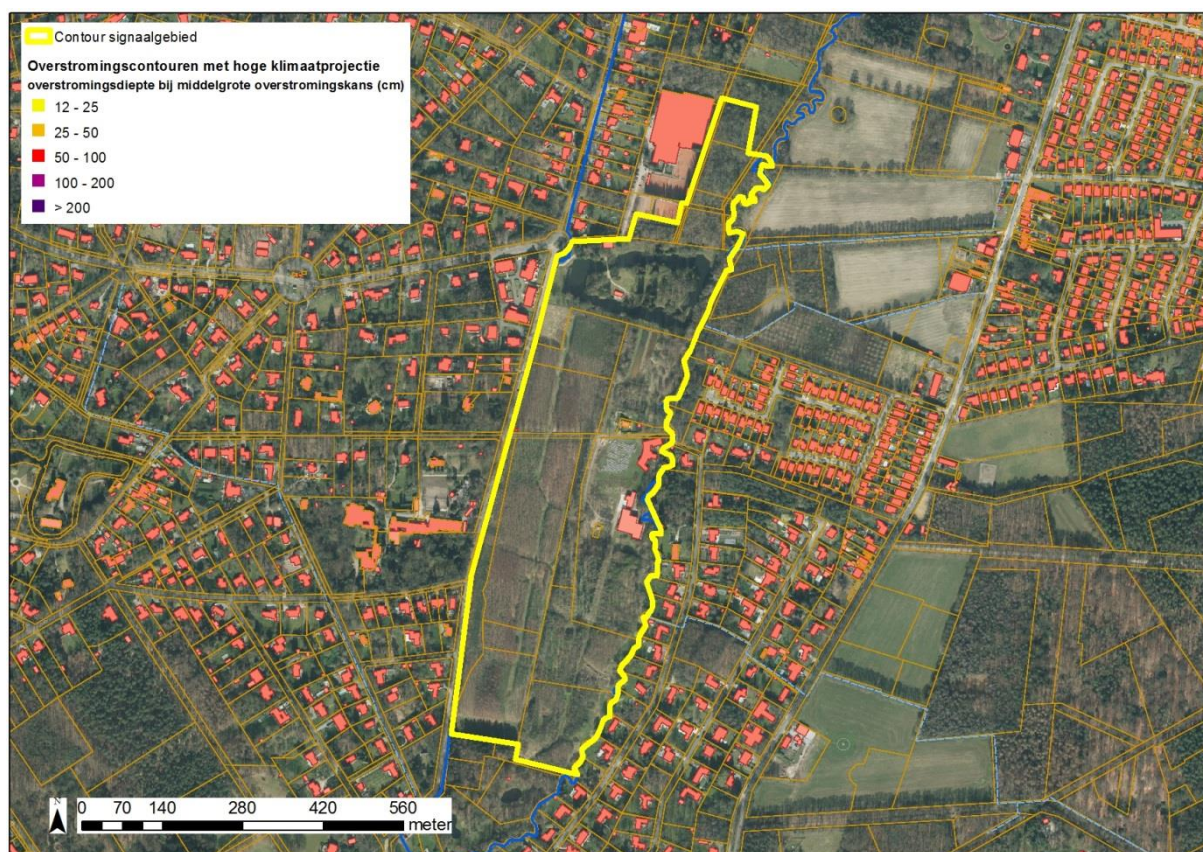
Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief “*Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden*” in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

1 Situering

1.1 Algemeen

- Gemeente(n):** Schoten
- Provincie(s):** Antwerpen
- Ligging:** Het signaalgebied ligt tussen de Kromvenbeek en het Klein Schijn, ter hoogte van de Victor Frislei.
- Bekken:** BENEDENSCHELDEBEKKEN
- Betrokken waterlopen:** Het signaalgebied bevindt zich tussen de Kromvenbeek als westelijke begrenzing en het Klein Schijn als oostelijke begrenzing.
- Oppervlakte:** 30,77 ha

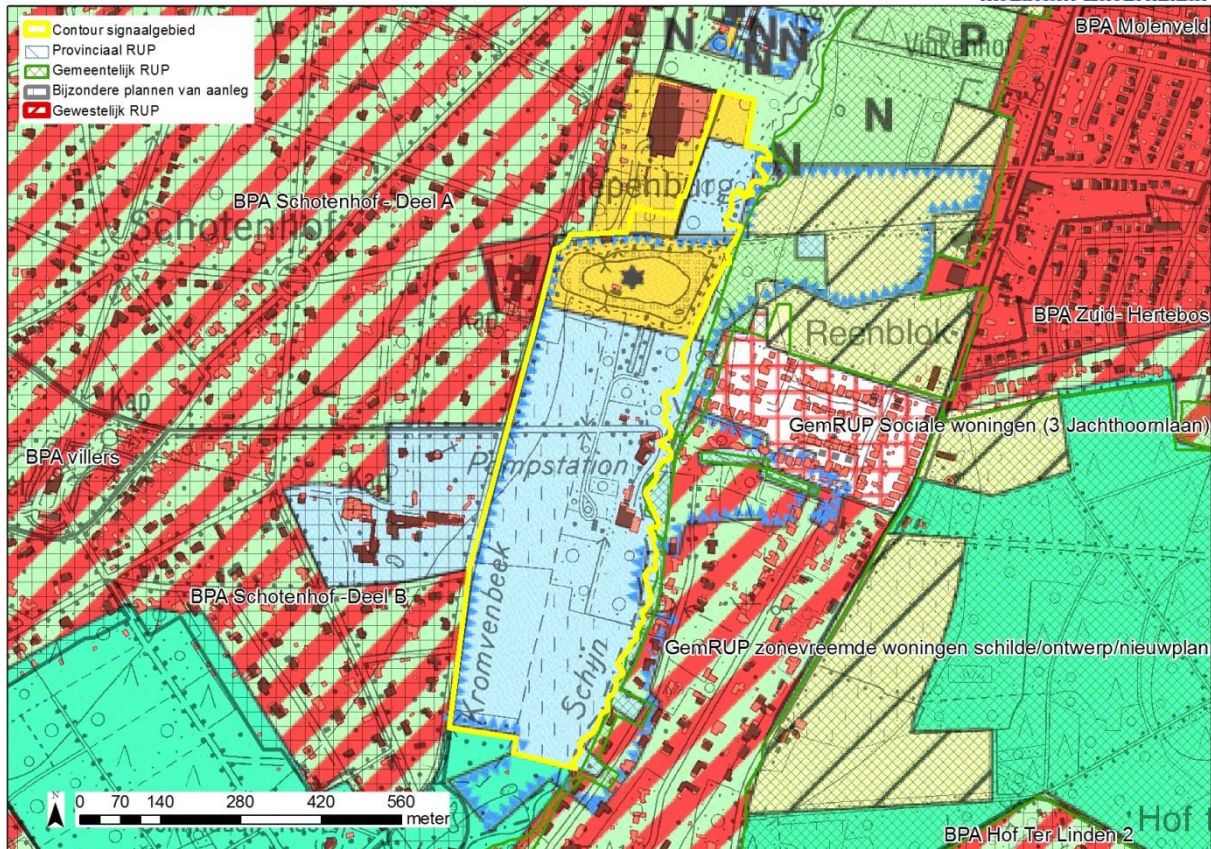
Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

Huidige planologische bestemming:

Het signaalgebied heeft de bestemming dagrecreatie en zone voor openbaar nut (deels overdruk waterwingebied – beschermingszone type I). De bestemming woongebied en woonpark uit de oorspronkelijke GIS-contour is reeds grotendeels ingevuld en wordt niet verder behandeld binnen de startbeslissing.

Globale beschrijving:

De zone voor openbaar nut betreft een waterwinning van PIDPA en bestaat uit vochtige ruigten en beboste percelen. Het recreatiegebied is ingevuld als een park met vijver (Z). Het NO deel van het recreatiegebied betreft een klein bosperceel, dat werd aangekocht door PIDPA als buffer tussen het Klein Schijn en het sportcentrum.

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Op 11/4/2014 werd voorliggend signaalgebied door de Algemene Bekkenvergadering BENEDENSCHeldeBekken geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden. De motivatie voor opname is als volgt:

Duidelijke randvoorwaarden stellen voor toekomstige ontwikkelingen in de vallei van het Klein Schijn.

De afbakening van het signaalgebied werd tijdens het gevoerde overleg besproken. De oorspronkelijke contour van het signaalgebied is grotendeels reeds ingevuld (woongebied) of compatibel met het watersysteem (sportvelden, waterwinning). Een deel van het dagrecreatiegebied en de zone voor openbaar nut ten noorden van Alfons Servaisstraat (2 ha) is kwetsbaar (bos) en is wel degelijk een nat gebied in de vallei van het Klein Schijn. Het signaalgebied wordt afgebakend op de harde gewestplanbestemmingen ten oosten van de Victor Frislei (in functie van eventuele nabestemmingen). De sporthal met parking en tennisterreinen is reeds ontwikkeld en wordt uit de contour geknipt.

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

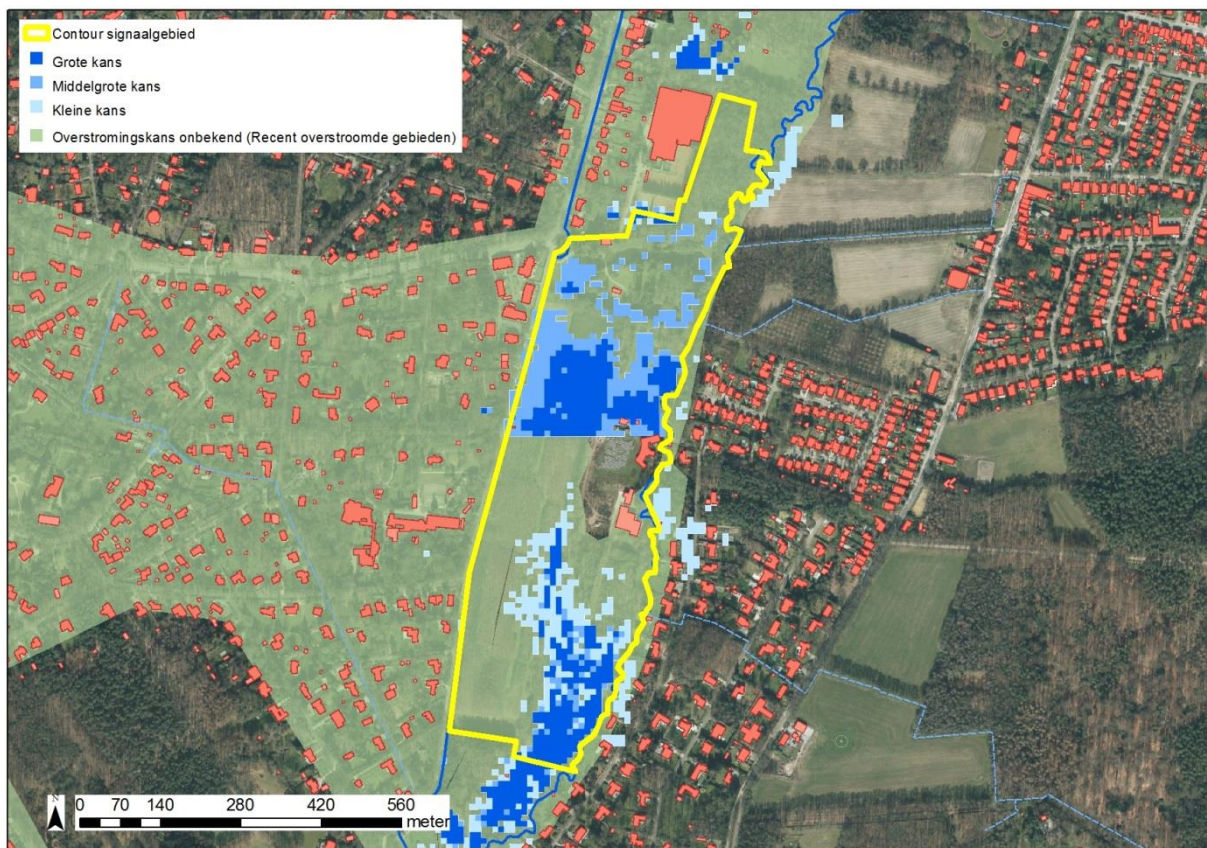
3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkaarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkaarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen(terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkaarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

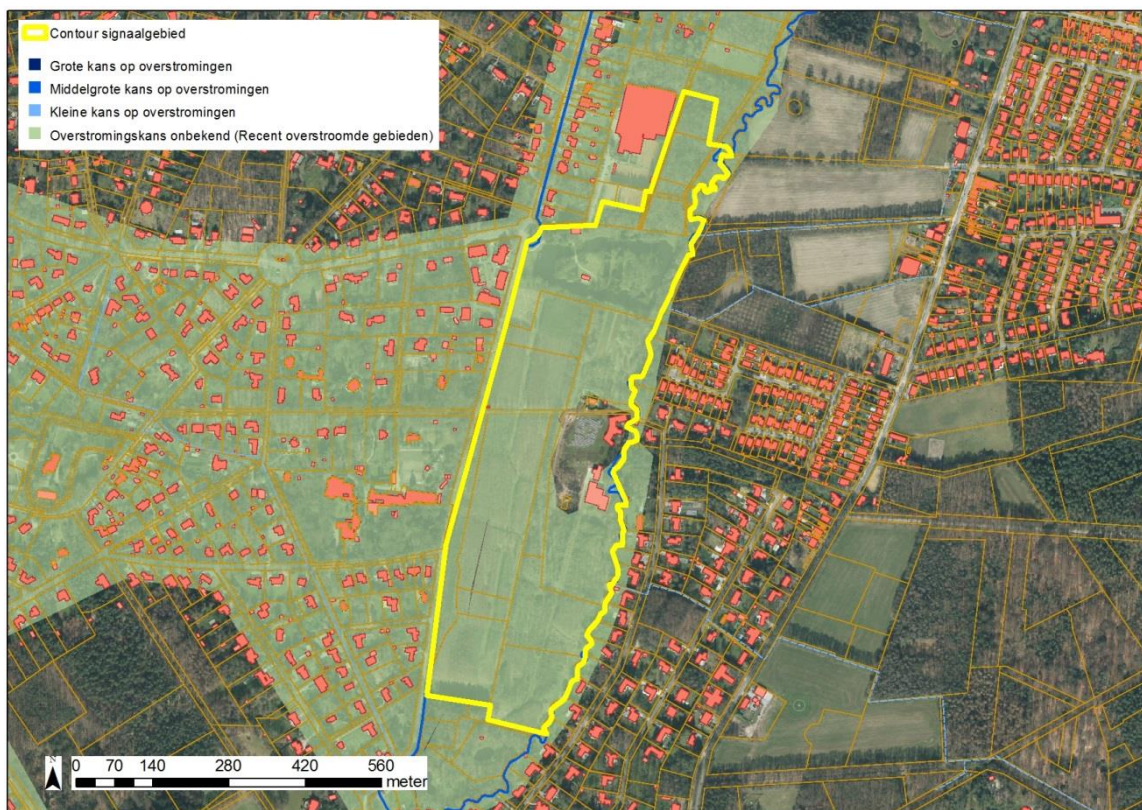

Figuur: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromede gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

3.1.2 KLIMAATTOETS

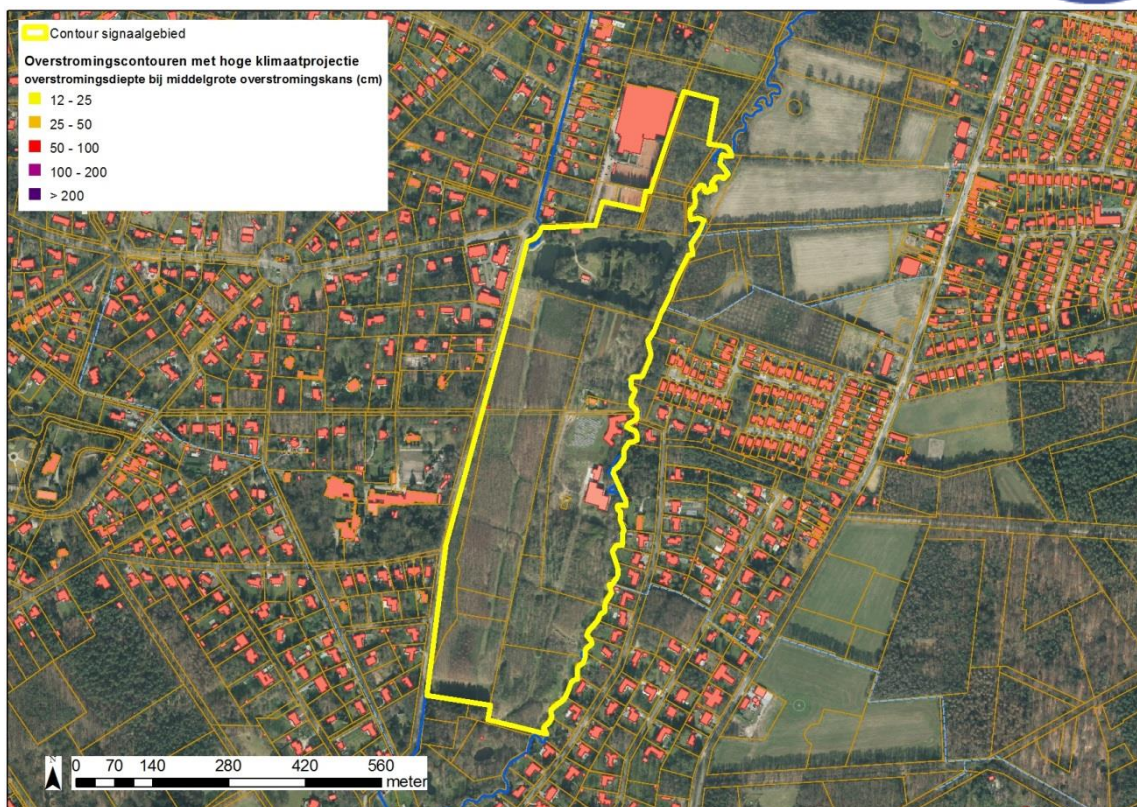
De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Onderstaande kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de orbp-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

Het Klein Schijn opwaarts het Albertkanaal maakt geen deel uit van de orbp-studie en werd niet gemodelleerd.

Figuur: De blauwe contouren geven overstromingskans met klimaatsverandering weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromede gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

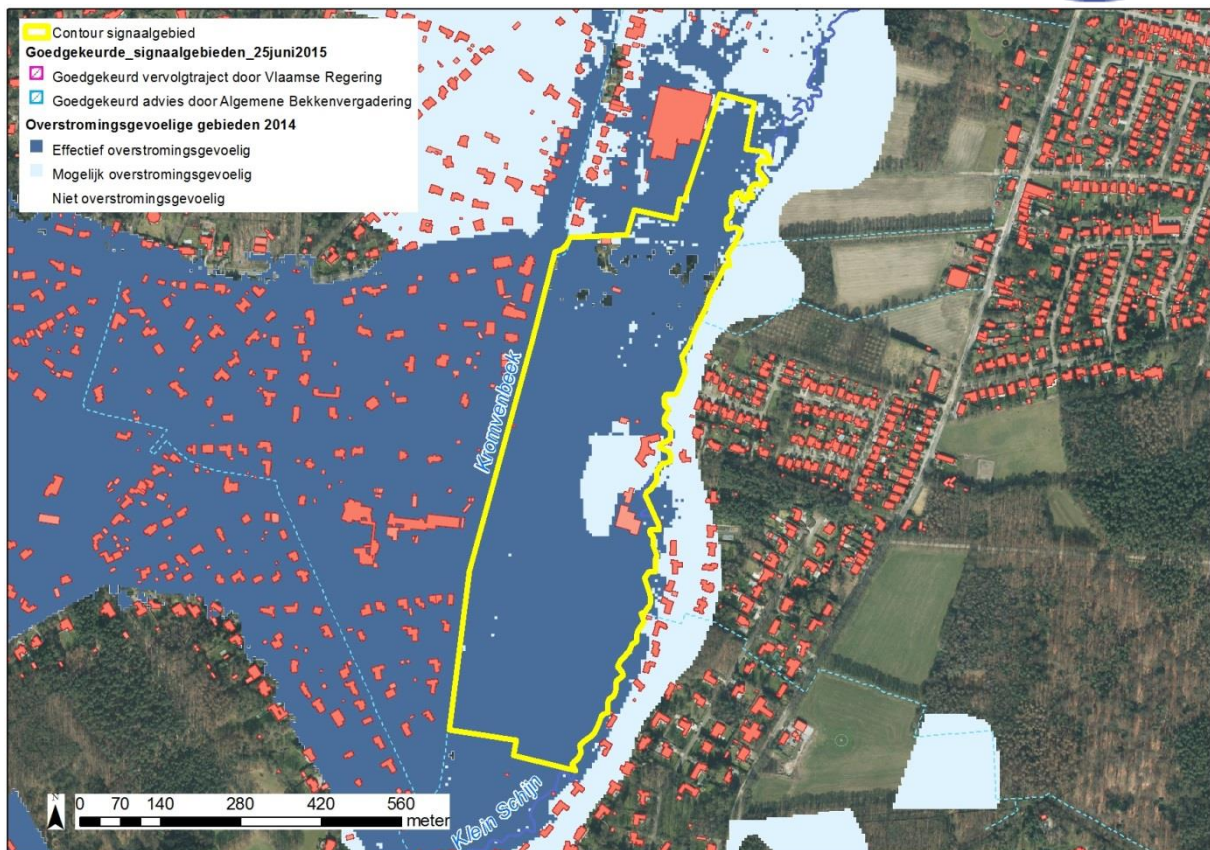

Figuur: De overstromingsdieptes van de middelmatige overstromingscontour met extreme klimaatsverandering worden hier weergegeven (geel= lage overstromingsdiepte tot paars= hoge overstromingsdiepte).

3.2 Bespreking watersysteem

Lokaal grote tot middelgrote kans op de overstromingsgevaarkaart. De gemeente meldt dat er ter hoogte van het recreatiegebied vaak problemen zijn door het ontstaan van een oeverwal op de linkeroever van het Klein Schijn. De situatie is wel verbeterd sinds de rechtstreekse lozing van het Klein Schijn in het Albertkanaal.

Het volledige signaalgebied wordt weergegeven als effectief overstromingsgevoelig op de watertoetskaart.

Figuur: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

De vallei van het Klein Schijn moet maximaal gevrijwaard worden om zijn rol in waterberging te vervullen en zo Schotenhof te beschermen tegen wateroverlast.

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

De oorspronkelijke contour van het signaalgebied strekt zich uit over woongebied, woonparkgebied, zone voor openbaar nut en zone voor dagrecreatie. Het gedeelte woongebied /woonpark/sporthal (overlap met BPA Schotenhof) is grotendeels ontwikkeld. Hier zijn geen bijkomende voorwaarden nodig.

De opmaak van een RUP is nodig voor het gedeelte zone voor openbaar nut en zone voor dagrecreatie in functie van het opleggen van een bouwverbod.

4.3 Lopende initiatieven

De gemeente Schoten plant maatregelen tegen wateroverlast thv de sporthal (plaatsen van een keermuur) en wenst samen met oa de gemeente Schilde de oeverwal op de linkeroever van het Klein Schijn (thv het landbouwgebied) aan te pakken.

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

Voor de selectie van de signaalgebieden werd een overleg georganiseerd op 28/08/2014. Vanuit de gemeente namen volgende personen deel aan het overleg: Dirk Vercammen (milieuambtenaar, Schoten), Johan Hoskens (afdelingshoofd grondgebiedzaken, Schoten), Filip De Clercq (afdelingshoofd grondgebiedzaken, Schilde), Liesbet Michiel (stedenbouwkundig ambtenaar, Schilde).

Voor de opmaak van de startbeslissing vond overleg plaats met de gemeente op 09/06/2015. Aan dit overleg namen deel: Dirk Vercammen (milieuambtenaar), Johan Hoskens (grondgebiedzaken), Cynthia Steurs (stedenbouwkundig ambtenaar), Ilse Van Roey (Ruimte Vlaanderen), Kathleen Van Dorslaer (provincie Antwerpen dienst integraal waterbeleid) en Sandra Franck (bekkensecretaariaat).

Op 01/10/2015 werd de ontwerp-startbeslissing verder verfijnd in overleg met de gemeente, het bekkensecretaariaat, Ruimte Vlaanderen en de provincie Antwerpen dienst integraal waterbeleid.

Op 27/10/2015 heeft het college van burgemeester en schepenen zijn goedkeuring gehecht aan de ontwerp-startbeslissing.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied.

- De huidige bestemmingen dagrecreatie en openbaar nut met gedeeltelijke overdruk waterwingebied zijn kwetsbaar naar functionele invulling. Bebouwing is hier niet wenselijk, maar wel mogelijk volgens de huidige gewestplanbestemmingen. Dit moet verder afgelijnd worden in een RUP. De gemeente wenst een blauwgroene (na)bestemming te realiseren binnen de vallei van het Klein Schijn.

B: maatregelen met behoud van bestemming

- n.v.t.

A: watertoets

- n.v.t.

Instrument:

Opmaak RUP:

zone voor openbaar nut – waterwingebied PIDPA: nabestemming natuurgebied (ontwikkeling tot wetland, broekbos);

recreatiegebied en zone voor openbaar nut tussen Klein Schijn en sporthal: herbestemmen tot natuurgebied.

Initiatiefnemer:

gemeente Schoten

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

Het signaalgebied is volledig gelegen in effectief overstromingsgevoelig gebied, delen hebben een middelgrote tot grote overstromingskans. De vallei van het Klein Schijn moet maximaal gevrijwaard als ruimte voor water. Het noordelijk deel van het signaalgebied (huidige bestemming recreatiegebied en zone voor openbaar nut) wordt herbestemd tot natuur. Het huidige waterwingebied van PIDPA (zone voor openbaar nut met overdruk waterwingebied) krijgt nabestemming natuur.

Beslissing Vlaamse Regering d.d. 31/03/2017

De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan het bovenstaand ontwikkelingsperspectief en gelast de bevoegde instanties om het ontwikkelingsperspectief te respecteren en de voorwaarden uit de ontwerp-startbeslissing door te vertalen bij de toepassing van de watertoets.